

ВАТАНГА ТОБОРА КЎП ПАХТА БЕРИШ —ИНТЕРНАЦИОНАЛ БУРЧИМИЗ!

БУТЎН ДЎНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

КИЗИЛ УЗБЕКИСТОН

УЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ
СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«КИЗИЛ УЗБЕКИСТОН» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО
КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО
СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

43-йил чиқиши
№ 268 (12.017)

Пайшанба, 16 ноябрь 1961 йил.

Баҳоси 2 тийин.

Кеча Тошкентда пахтакор республикалар
қишлоқ хўжалик ходимларининг кенгаши очилди.

Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитетининг
Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг
Раиси ўртоқ Н. С. ХРУЩЕВ қатнашмоқда.

Кенгаш бугун ўз ишини давом эттиради.

Ўрта Осиё республикалари, Озарбайжон ССР ва Қозғистон жанубий областлари қишлоқ хўжалик ходимларининг кенгаши президиумида.

А. Палеков фото.

ЎРТА ОСИЁ РЕСПУБЛИКАЛАРИ, ОЗАРБАЙЖОН ССР ВА ҚОЗОҒИСТОН ЖАНУБИЙ ОБЛАСТЛАРИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХОДИМЛАРИНИНГ КЕНГАШИ КЕЧА А. НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ доклади

Пахта ва жун, дон ва шол, гўшт ва сут, сабзавот ва мева — жануб қуёшининг иссиқ нури эмиш, жўшқин дарёларнинг сувини шимган уюмдор ерлар инсоннинг меҳнати эвазига ана шу наъма-ларнинг саҳийлик билан унга эҳсон қилади. Амударё, Сардарё, Вахш, Норин, Мурғоб, Зарафшон водийлари, Хоразм воҳаси, Ойёҳиор, Сусамир яйловлари сийла-сида ана қанчадан-қанча ажойиб имкониятлар беркиниб ётибди. Уларнинг бойлиги партия XXII съезди эълон қилган: «Хамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт-саодати учун» деган шioriга тўла-тўкис хизмат қилмоғи керак.

Ўрта Осиё республикалари, Озарбайжон ССР ва Қозғистон жанубий областларининг қишлоқ хўжалик ходимлари пахта, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни кўпайтириш тадбирларини муҳамад қилмоқ учун тўла-тўкис хизмат қилмоғи керак.

КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати партия XXII съезидан кейин қишлоқ хўжалик масалалари юзасидан ўтказилган асосий кенгашларнинг биринчиси 15 ноябрда Тошкентда очилди. Совет пахтачилигининг илмий ва техника маркази — Ўзбекистон пойтахти қардош республикаларнинг вакиллари меҳмондўстлик билан кўтиб олди.

Навоий номи театр иттифоқи республикаларнинг давлат байроқлари билан безатилган. Саҳна бўйлаб либосига бурканган, Саҳнанинг ичкарида Владимир Ильичнинг гулларга бўралган сўлашув портрети, «Хамма кучи КПСС XXII съездининг тарихий қарорларини муваффақиятли амалга оширишга!» деган шiori ёзиб қўйилган.

Қолхоз ва совхоз ишлари чинарчилигини доғдор усталар ва раҳбарлари — халқ машъал деб атаган кишилар олимлар, янги техника ишкорлари, партия ва совет ходимлари, жамоат ташкилотларининг вакиллари эллик лик тўлаётди.

секретари В. Ю. Охундов, Озарбайжон ССР Министрлар Советининг Раиси М. А. Исхондор, Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. Усубалиев, Қирғизистон ССР Министрлар Советининг Раиси Б. М. Мамбетов, Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ж. Р. Расулов, Тожикистон ССР Министрлар Советининг Раиси А. К. Раҳмонов, Тожикистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. Р. Раҳматов, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Б. Овезов, Туркманистон ССР Министрлар Советининг Раиси А. Ахмедов, Туркманистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. Байрамов президиумда жой олдилар.

Ўзбекистон ССР Янгйўл районидан Хрушчев номи қолхознинг раиси, уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Х. Турсунқулов Ўзбекистон ССР Чирчиқ районидан Қиров номи қолхознинг раиси, ўн марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Т. Охундов, Ўзбекистон ССР Юрчиқ районидан «Политотдел» қолхозини раиси Шохроқов, Қозғистоннинг Бошқир автономияси раиси Л. Козлов, «Пахтакор» совхозининг директори Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. Н. Қўликов Жанубий Қозғистоннинг Саймак районидан Пуштин номи қолхоз раиси Р. Тутаева Озарбайжон ССР Қозор районидан «Компарт» қолхозининг раиси Мехнат Қаҳрамони Т. Охундов, Озарбайжонда 5-совхознинг пахта терийи мажлиси раиси Мехнат Қаҳрамони С. Қононов, Тожикистонда «Москва» қолхозининг раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони С. Уришбаев Тожикистон ССРдаги Гагарин номи совхоз директори М. Тошматова Туркманистон ССРдаги тажриба-намуна хўжалигининг агрономи Л. С. Месропян, Қирғизистон ССР Балқис районидан «Улахо» совхозининг бош қўли Т. Исмаилов ва бошқа кишилар президиумга чиқдилар.

Кенгаш ишида СССР қишлоқ хўжалик министри М. А. Ольшанский, Бутуниттифок «Сельхозтехника» бirlашмасининг раиси П. С. Кучумов, СССР Министрлар Совети хазинадаги Тайбалаш комитетини раисининг биринчи ўринбосари Л. Р. Коппель, КПСС Марказий Комитети иттифокчи республикалар бўйича қишлоқ хўжалик бўлимининг раиси В. А. Карлов «Сельская жизнь» газетасининг редактори В. И. Поляков, Бутуниттифок Қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг вице-президенти А. Н. Асқадович катнашмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига катнашди, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари

Ш. Р. Рашидов КПСС Марказий Комитети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг тошхир-га бинаов кенгаши кенгаши кириш нутқи билан очилди.

— Бизнинг кенгашимиз, деди у, бутун совет халқи Совет Итти-фок Коммунистик партияси XXII съезди ишларини янги бўлиб маъқуллаб, хурсандчилик ва ғо-тихор билан муҳама қилганга а-жойиб қуларда қариндас. Бу съезд тарихга жузда қатна аҳа-чилига ага бўлган воқеа, кишилар-нинг энг порлоқ идеалларини амалга ошириш йўлидаги жузда муҳим босқич бўлиб қаради.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг док-ладлари ва яқунловчи сўзи, съезд қарорлари, партиянинг съезд қа-бул қилган янги Программаси марксизм-ленинизм ҳақидаги кў-паштаган улкан ҳиссидир. Ана шу ажойиб ҳужжатларда совет халқи эришган қатна-қатна муваффақия-ларнинг улғуров манзараси кўзиб берилди, коммунизм нуридаги ин-тиқдорлик, интиқдорлик оқиб бе-рилди, жаҳият тарихининг маркс-изм-ленинизм чўқури анализ қи-лди, ҳозирги халқаро вазият қат-на жаҳон майдонидан кўзларин-нинг нисбати ақлоқ кўрсатиб бе-рилди, ҳозирги замоннинг асосий масалаларини хал қилиш йўлари белгиланди.

КПСС Марказий Комитетининг Президиуми съездан кейинки ишларни хўжалик масалаларига ба-ғишлаб ўтказган кенгашида Никита Сергеевич таъкидлаб айтдики, совет халқи қишлоқ хўжалиги со-ҳасида партия XXII съезди белги-лаб берган тадбирларни амалга оширишнинг реал самараларидан 1962 йилдаги баҳраманд бўлиши-лозим. КПСС Марказий Комите-ти ва Совет ҳукумати қишлоқ хў-жалик ходимларининг зонал ке-нгашларини ўтказиб, мамлакатнинг турли зоналардаги қолхоз ва сов-хозларнинг деҳқончилик ва чор-вачилик маҳсулотлари етишти-ришни кескин кўпайтириш соҳа-сини ваъдаларини ана шу ке-нгашларда конкрет муҳама этиш-га қарор қилдилар. Шу қилдаги биринчи кенгаш Ўрта Осиё ре-спубликалари, Озарбайжон ССР ва Қозғистон жанубий областлари қишлоқ хўжалик ходимларининг иштироки билан бутун, Тошкент-да ўтказилмоқда.

Коммунистик партия ва Совет давлатининг синалган раҳбарчи-лиги билан, халқ бахт-саодати-нинг бутун дунёда тивчилигини, коммунизм тантанасининг тоғмас-курашчи жонашон Никита Сер-геевич Хрушчев кенгашимиз иш-ла катнашаётганини билан бах-тирмиш (Тулдуров, давомла қар-саклар).

Ўртоқлар! Бу кенгаш КПСС-нинг XXII съезди ўз ишини та-момлаши билан ўтказилган кен-гашдир. Бу съезд партиянинг тарихига, жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракати тарихига, бу-тун инсоний тарихига ағимиз-нинг — марксизм-ленинизм жузда қатна галабелар қозонаётган ас-рининг энг ағр воқеаси бўлиб ки-ради.

Съезд партия ва совет хал-қининг монолит бирлигини, соци-алистик лагер, бутун жаҳон ком-мунистик ҳаракати мақамни кен-гашининг кўрсатувчи ёрқин на-моиши бўлди, ленинчи партия-нинг ва унинг Марказий Комите-тининг халқаро миқёсдаги обрўси-часак эканлигини яққол кўрсат-ди.

XX съездининг ленинча револю-ционий йоддорлиги руҳи билан су-ғорилган йўл ўзла равишда таби-иат қилганлигини ағлаб, қалбни-да хурсандлик ва ғотихор билан тўлмоқда. Халқ бахти учун, ком-мунизм галабаси учун қормас ку-рашчи Никита Сергеевич Хруш-чев бошчилигида ленинчи Мар-казий Комитет раҳбарлик қилди-гайлиги партиянинг, халқининг бахтидир. (Қарсаклар).

Никита Сергеевичнинг бунчалас-чораларини, юксак принципчалар-га ва бoлшевикизм қатъиятчили-ги билан Сталин шахсига сиғи-ниш оқини ва дағил қораларини, шахсига сиғинишни зарарли оқи-батларни тугатди, партиянинг Ленин йўлидан тойдиршга уюн-лаш манфуд антипартиявий груп-па фoш қилиб ташланди, гоғрий-ва ташкилий жиҳатдан тор-хор четлашилди.

XXII съезд коммунистларнинг ўн миллионли эрмишини ноиндан-сўз қў билан шуни таъкидлади-ки XX съездининг партия ва дав-лат сўмунишининг ленинча норма-ларини тиклашга ва янгида оғил-ланган партиянинг раҳбарчи-лиги билан, халқ оғилмасининг ин-тиқдорлигини оширишга қар-саклар билан бир-бир кўриб қар-саклар.

Оғилма улғур, бақодир оғил-лиқ бошчилигида совет халқлар-нинг ағил оғиласи ана шу йўлда-ниш билан бoлшевикизм, СССР халқларининг жоғалок Коммуни-стик партиянинг ленинча миллий сиваси метиллаштирилган бўлиш-масида қардошларининг бизнинг улғур галабасининг, биз бунинг ҳақиқат ағилмасини ва мустаҳкам-лай берамиз.

КПСС XXII съездининг тари-

хий қарорлари миллион-миллион кишиларнинг қалби ва ақлини мағфур қилди. Мамлакатимизнинг ҳама халқлари каби Совет Ўзе-бекистонининг меҳнатқашлари ҳам жаҳонга коммунизм нуришининг улғур Программасини берган ўз жонашон партиясини улғурламоқ-да. Никита Сергеевич Хрушчев бошчилигида ленинчи Марказий Комитетининг сиваси йўлини ва ағилли фаолиятини яққиллик билан маъқулламоқда. (Қарсак-лар).

Заволлар ва фабрикаларда, қолхозлар ва совхозларда, илмий тадқиқот муассасалари ва ўқув юрталарида — ҳамма жойда шу қуларда съезд материаллари қи-згин муҳама йилинмоқда, ҳамма жойда сиваси активлиги ва меҳнат ғайрати тоғил юксалмоқда. Рес-публиканин ишчилари, қолхозчилари, интиқдорлигини ленинчи комму-нистик партияси XXII съездин-нинг улғуров режисларини шараф билан бақаршга қаларининг қат-на бағиланганлигини айт-моқдалар.

Ўртоқлар! Ўрта Осиё, Зака-вказье ва Қозғистон пахтакор ре-спубликалар хўжалигининг КПСС Марказий Комитети таъабуби билан қариндас кенгаши бундан роса етти йил муқатлам шу эъла-бга қилган эди. Шундан бери мамлакат пахтачилигида жузда қатна бақарилган бўй берди. Бу ўзгаришларнинг ҳаммаси Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг номи билан боғланган. Ўртоқ Н. С. Хрушчев-нинг 1954 ва 1956 йиллардаги Тошкент кенгашларида, пахтакор-ларнинг 1958 йилдаги Бутунитти-фок кенгашида сўзлаган ёрқин, муқур мазмунли нутқлари, Ўзе-бекистонга қатна Ўрта Осиёнинг бошқа қардош республикалари, Закавказье ва Қозғистонга неча марта бақарилган вақтларидан до-нишманлилик билан берган маса-ла-халқаро пахтачилиги ва халқ хў-жалигининг бошқа тармоқларини раҳбарлигини учун жузда қатна, ҳақиқатан бебаҳо аҳамиятга эга бўлди.

1959 ва 1961 йилларда—Мар-казий Комитетининг Закавказье ва я-варь пленумларида бизнинг док-ладларимиз икки марта муҳама қилинганлиги учун КПСС Мар-казий Комитетининг қалб-қўл ми-натдорлиги. Биз бунинг Совет Ўзе-бекистонининг янгида ағилмасини кўри-саклар партия тоғилмасини қи-зайтган жузда қатна галабасининг йодласи деб биламиз.

Республиканин коммунистлар, барча меҳнатқашлари бу галабаси-да жағалок коммунизм қуриш йўлида фидокорона меҳнат қи-лмоқдалар.

1954 йилдаги Тошкент кенга-шини кейин ўтган лаво ичида Ўзе-бекистонда ундан олдинги етти йилдаги нисбатан қарийб 5 мил-лион тоғилма кўп пахта етишти-рилди. Экономика ва маданиятнинг ағилмасини турбиди. Республика-

да пахтани энг кўп етиштират-ган Андижон области давлатга 660 миң тоннадан кўпроқ «оқ олтин» сотди.

Хурсанд бўлиб шуни айтиши-миз кераки, партия ташкилоти кўрган чоралар натижасида бу йил пахтанин сиваси анча яхши-ланди. Хосилининг 87 проценти биринчи сорт билан тошхирди.

Кўп районлар, қолхозлар ва совхозлар кейинги йилларда пах-танин хосилдорлигини анча ошир-дилар. Масалан, Хоразм области бу йил юз миң гектар майдон-нинг ҳар бир гектаридан ўрта ҳи-соби қарийб 27 центнердан ҳо-сил олди. Бу область ўтган олти йил ичида пахтанин хосилдорли-гини олти центнердан эғилдор-оширди. Бу йил Ўзгирмадан қў-роқ район ҳар бир гектардан 25 центнердан ошириб ҳосил олди, Юрчиқ, Чирчиқ, Оғилмасини, Де-нов, Сарисоё, Қўшқўбир, Янги-арик районлари эса 30 центнердан ва ундан ҳам ошириб ҳосил олди-лар.

Пахтадан мўл ҳосил олиш йў-лини ўз нури билан ёригиб турган машъаларимиз бор.

Янгйўл районидан ҳар гектари-дан 34 центнердан ҳосил етиш-тирган Хрушчев номи қолхоз, Юрчиқ Чирчиқ районидан 49 цент-нердан ҳосил етиштирган «По-литотдел» қолхоз, Қўшқўбир рай-онидан 35 центнердан ҳосил етиш-тирган «Ойбери» қолхоз, Оғил-масини районидан 35,5 центнердан ҳосил етиштирган «Қизил Ўзе-бекистон» қолхоз, Қўшқўбир рай-онидан 39 центнердан ҳосил етиш-тирган Охунбобоев номи қолхоз, Ленин районидан 35 центнердан ҳосил етиштирган Хрушчев но-ми қолхоз, Пош районидан 35 центнердан ҳосил етиштирган «Правда» қолхоз, 34 центнердан ҳосил етиштирган «Хазорбо» совхоз ва бошқалар ана шулар машъаларимиздир.

Ўртоқлар! Никита Сергеевич Хрушчев XXII съезда КПСС Марказий Комитетининг Хисоботи тўғрисида қилган докладада уқ-тириб айтдики, «давлат манфаат-лари пахта етиштиришни тез кў-пайтиришни талаб қилади. Етти йилдининг қолган йилларида олинатган пахта ҳосилини қарийб бир ярим баравар кўпайтириш-миз керак. Ўрта Осиёда пахта эғиллаётган майдонларини кенгай-тириш, суғорилётган ерлар майдон-инини тезроқ кўпайтириш муҳим вазифадир. Шу билан бирга, су-ғориланган ерлардан яхшироқ фойдаланиш, гўзани паравош қи-лишни механизациялаш йўли билан ҳосилдорлигини ошириш энг асосий вазифа бўлиб қолади».

Ўзбекистон партия ташкилоти, республиканин ҳамма меҳнатқаш-лари шу қуларда бирлаш-лар билан йилма-йилма — улғур бутун ҳосилни оғилми «Ғағилча» тезроқ териб олишга, ға мажбу-рийларини бақаршга, пахта етиштириш соҳасида ҳам етти йил-дининг контроль рақамларидан белгиланган даражага эришишга интиломоқдалар.

Хоразм ва Самарканд областла-ри пахта тағйирлаш йилдин план-ларини шараф билан бақардилар. Тошкент области плани бақарини ағилмасини турбиди. Республика-

да пахтани энг кўп етиштират-ган Андижон области давлатга 660 миң тоннадан кўпроқ «оқ олтин» сотди.

Хурсанд бўлиб шуни айтиши-миз кераки, партия ташкилоти кўрган чоралар натижасида бу йил пахтанин сиваси анча яхши-ланди. Хосилининг 87 проценти биринчи сорт билан тошхирди.

Кўп районлар, қолхозлар ва совхозлар кейинги йилларда пах-танин хосилдорлигини анча ошир-дилар. Масалан, Хоразм области бу йил юз миң гектар майдон-нинг ҳар бир гектаридан ўрта ҳи-соби қарийб 27 центнердан ҳо-сил олди. Бу область ўтган олти йил ичида пахтанин хосилдорли-гини олти центнердан эғилдор-оширди. Бу йил Ўзгирмадан қў-роқ район ҳар бир гектардан 25 центнердан ошириб ҳосил олди, Юрчиқ, Чирчиқ, Оғилмасини, Де-нов, Сарисоё, Қўшқўбир, Янги-арик районлари эса 30 центнердан ва ундан ҳам ошириб ҳосил олди-лар.

Пахтадан мўл ҳосил олиш йў-лини ўз нури билан ёригиб турган машъаларимиз бор.

Янгйўл районидан ҳар гектари-дан 34 центнердан ҳосил етиш-тирган Хрушчев номи қолхоз, Юрчиқ Чирчиқ районидан 49 цент-нердан ҳосил етиштирган «По-литотдел» қолхоз, Қўшқўбир рай-онидан 35 центнердан ҳосил етиш-тирган «Ойбери» қолхоз, Оғил-масини районидан 35,5 центнердан ҳосил етиштирган «Қизил Ўзе-бекистон» қолхоз, Қўшқўбир рай-онидан 39 центнердан ҳосил етиш-тирган Охунбобоев номи қолхоз, Ленин районидан 35 центнердан ҳосил етиштирган Хрушчев но-ми қолхоз, Пош районидан 35 центнердан ҳосил етиштирган «Правда» қолхоз, 34 центнердан ҳосил етиштирган «Хазорбо» совхоз ва бошқалар ана шулар машъаларимиздир.

Ўртоқлар! Никита Сергеевич Хрушчев XXII съезда КПСС Марказий Комитетининг Хисоботи тўғрисида қилган докладада уқ-тириб айтдики, «давлат манфаат-лари пахта етиштиришни тез кў-пайтиришни талаб қилади. Етти йилдининг қолган йилларида олинатган пахта ҳосилини қарийб бир ярим баравар кўпайтириш-миз керак. Ўрта Осиёда пахта эғиллаётган майдонларини кенгай-тириш, суғорилётган ерлар майдон-инини тезроқ кўпайтириш муҳим вазифадир. Шу билан бирга, су-ғориланган ерлардан яхшироқ фойдаланиш, гўзани паравош қи-лишни механизациялаш йўли билан ҳосилдорлигини ошириш энг асосий вазифа бўлиб қолади».

Ўзбекистон партия ташкилоти, республиканин ҳамма меҳнатқаш-лари шу қуларда бирлаш-лар билан йилма-йилма — улғур бутун ҳосилни оғилми «Ғағилча» тезроқ териб олишга, ға мажбу-рийларини бақаршга, пахта етиштириш соҳасида ҳам етти йил-дининг контроль рақамларидан белгиланган даражага эришишга интиломоқдалар.

Хоразм ва Самарканд областла-ри пахта тағйирлаш йилдин план-ларини шараф билан бақардилар. Тошкент области плани бақарини ағилмасини турбиди. Республика-

(Давоми иккинчи бетда).

ЎРТА ОСИЁ РЕСПУБЛИКАЛАРИ, ОЗАРБАЙЖОН ССР ВА ҚОЗОҒИСТОН ЖАНУБИЙ ОБЛАСТЛАРИ ҚИЛЛОҚ ХЎЖАЛИК ХОДИМЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ доклади

(Боши биринчи бетда)

Етти йилликнинг контрол рақамларида кўра, биз 1962 йилда 3 миллион 340 минг тонна, яъни бу йилдаги қараганда 150 минг тонна кўп пахта етиштирилди керак. Республика пахтакорлари етти йилликнинг охирида Ватанга 4 миллион тонна «оқ олтун» бериш мажбуриятини олдилар.

Кейинги йилларда бизнинг пахтачилигимизда юзлаб катта сифат ўзгаришлари бўлиб бери.

Республика пахта таркиблини консерваторларнинг қаршилигини енгиб, янги илгор таъбибусларнинг ҳаммасига йўл очиб, КПСС Марказий Комитетининг домий ёрдами билан пахтачиликда техникани тараққий эттириш йўлини қатъий билан амалга ошириш ва ошириш.

Республикамизда чигитни қавдат-қавдат янги усули янгиликлар асосий усул бўлиб қолди. Бу йил 960 минг гектар ерга чигит режа сани ёрдами билан экилди. 1 миллион 244 минг гектар ердаги гўза, ёки бутун пахта майдо-нинг 90 процентиди гўза асосан кетмонси, машина ёрдами билан икки ёрдами билан икки.

Сугорилиш, майда ариқларини тозалаш ва улардаги бегона ўтларни юлиб-ташлашни механизациялаштиришнинг машиналар йўлининг ҳисобга олмасдан, музани парварши қилиш ишларининг деярли ҳаммасини механизациялаш учун машиналаримиз борлигини Сиз, Никита Сергеевич, ўзингиз кўрдиган.

Пахта териб машиналари кенг равишда ишлатилган бўлиб қолганидан биз беҳад хурсандимиз. Республикада техникани янги биланган жуда кўп таъбир-абал механизаторлар ўсиб етишди. Пахтани машинада теритишнинг ажойиб усталари бўлган Турсунбой Окунов, Валентин Топоко, Мелихон Умаров, Жадов Кўчев, Маннон Жалолов ва бошқалар сингари жуда кўп механик-қайдо-лар шулар жумласидандир.

Турсунбой Окуновнинг қарини билан икки миллион кўпроқ қиз-ларни олиб-качириб ўтган бўлиб ол — пахта териб, машиналарини механик-қайдо-лар билан етишди. Республикада қомсомол таъкилотчи бўлган ватанпарвар ҳар қандайдя катта роль ўйнади.

Республикамизда пахта териб техникадан аҳоли даражада фойдаланаётган ҳўжаликлар аз эмас. Бу йил Пахтакор райониди «Коммунизм» колхоз жами ҳисоб-хисобини 75 процентини, «Малик» совхоз 74 процентини, Ўзбекистон ССР беш йилги номидаги совхоз — 48 процентини, Қомсомол райониди XXI партсезда номидаги колхоз — 46 процентини, «Бобутов» совхоз — 45 процентини, Янгйўл райониди Киров номи колхоз — 44 процентини, «Совхоз» совхоз — 42 процентини машинада терди.

Республикамизда пахтани қоп-қанораси ташиш усули тобора кенг қўлланилмоқда. Бу йил 1 миллион тонна пахта қоп-қанораси ташиб олindi. Бунинг натижасида қоп-қанор ва меҳнат кам сарф қилинганлиги туялди. 6,5 миллион сўмга янги маблаг тежалди.

Деҳқончилик маданияти тўқтов-си ошаётганлиги, янги таъкилотчи формага — комплекс механизациялашган трактор-далачилик бригадасига қатъий равишда ўтилганлиги пахта етиштиришни анча кў-пайтириш билан бирга, пахтакор-ларнинг меҳнат унумдорлигини ҳам анча оширишмишди, маҳсу-лот танархилин камайтиришимизга ҳам имкон берди.

Бунинг қўйидаги рақамлардан кў-риниш мумкин:

Ўзбекистон ССРда ҳар бир центнер пахтани етиштириш учун 1953 йилда ўрта ҳисобда 98 одам-соати сарфланган бўлса, 1960 йилда 59 одам-соати сарфланган, ҳар бир центнер пахтанинг танархили бевосита қилинган сарфларини ҳис-облаганда, 18 сўм 26 тингига тушди. Шу билан бир вақтда, Пахтакор райониди «Коммунизм» колхозда гўзани парвар-шини қилиш ва пахта териб кенг равишда комплекс механизацияла-штирилганлиги туялди, пахта-нинг ҳар бир центнерини етиш-тирмоқ учун 1960 йилда фақат 37 одам-соати сарфланган, пахтанинг танархили эса 11 сўм 82 тингига тушди; пахтанинг ҳар бир цент-нерини етиштиришга «Совхоз» сов-хозда 24,5 одам-соати сарфланган ва унинг танархили 14 сўм 24 тин-гига тушди. «Малик» совхозда ҳар бир центнер пахтани етишти-ришга 20,4 одам-соати сарфланган ва пахтанинг ҳар бир центнери 10 сўм 95 тингига тушди. Даст-лабки маълумотларга қараганда, ўртоқ Кўчев бригадасида бу йил ҳар бир центнер пахтани етишти-ришга ҳаммаси бўлиб 8 одам-соати сарф бўлди, ҳар бир центнер сарф 6 сўм 40 тингига тушди.

Пахтачиликдаги ишларни ком-плекс механизациялаш маъна шун-дай натижалар бераётди:

Бирок, шунинг эътироф қилиш кераки, бу йил биз пахта териб машиналаридан туялқ фойдалана олмасдик пахтани машинада териб олиш ҳисобиди зиммага олган мажбуриятларимизни бажаролма-дик. Бу йилда йўл қўйилган хато-лар бизга маълум, бу хатоларни бундан бўён тақорламамаслик учун ҳамма чораларни кўрамиз.

Умуман республикамизда пахта-нинг ҳосилдорлигини ошириш сўст бораётди, бунинг КПСС Мар-казий Комитетининг январь Пле-нуми бизга жуда тўғри кўрсатиб ўтди ва бунинг учун Сиз, Никита

Сергеевич, бизни ҳақли суратда таъкид қилаётирсиз.

Айниқса Бухоро ва Фарғона об-ластлари йил сайин пахтадан кам ҳосил олмақдалар. Самарқанд, Тошкент областларида ва Қора-қўлқонистон АССРда пахтанинг ҳосилдорлиги бизни қониқтирмай-бери.

Ўзбекистон партия ташкилоти яқин йиллар ичида ҳар бир кол-хоз ва совхознинг ҳар гектар ер-дан камда 25 центнерга етказиб ҳосил олишга эришмоғи учун ҳам-ма чораларни кўради. Бу бизнинг асосий йўлимиздир, биз бу йўлни қатъий билан олишмай амалга ошира берамиз. Бизнинг қилган ҳисобларимизга қараганда, Никита Сергеевич, қолқолхозлар-нинг ҳаммасини 25 центнерга ҳа-қил оладиган даражага етказ-сам, қўшимча равишда 500-600 минг тонна пахта олиш мумкин.

Бунинг йўли шунки, деҳқончилик маданиятини олишмай ошириш, ҳамма жойда тўғри алмашла-тириш жорий қилиш ва ўзлаш-тириш; маҳаллий ва минерал ўғитлардан ақшироқ фойдаланиш; селекция ва уруғчилик соҳасидаги ишларни тақомиллаштириш, пах-танинг тағин ҳам серхосил, тези-пар, янгила бардош берадиган, машина билан териб олишга мос-лашган навларини етиштириш; су-гориладиган деҳқончилик агротех-никасининг энг муҳим элементи бўлган даладарини текислаш-ти қатъий ақшилдиш керак.

Чигит екишининг энг тўғри ҳе-самсини таллаб олиш биз учун жуда муҳимдир. 60Х60, 60Х50, 50Х50 хемалари турли шартон-ларда гўзани юйлаштиришнинг энг ақши хемалари эканлигини таъкидла кўрсатди. Биз бундан бу-ён ҳам бу соҳадиги таъбирларни давом эттира берамиз, энг кам меҳнат ва маблаг сарфлаб, кўпроқ пахта бериш вазифасини назарда тутиб, кенг қатор ораларини қў-йилиш қандай натижалар бериши-ни синаб кўрамиз.

Республика партия ташкилоти ҳамма надрларимизга, шу жумла-дан қишлоқ хўжалиги мутахассис-ларига ҳам қатор колхозлар, сов-хозлар, бригадалар, ишлага чи-қариш новаторларининг таъбирла-ри асосида иш ўргатишни қўйилиш таъкилотчилик ишига асос қилиб олди.

Сув таъкилотини тутатиш ва етиштириш меъриятини ҳолатини ақшилдиш пахта ҳосилдорлигини ошириш учун катта аҳамиятга эга. Биз бу ишларни сугориладиган ерларни янада анча кенгайтириш билан қўшиб олиб берамиз. Бу эса, пахта етиштиришни кескин кўпайтиришнинг муҳим резерви-дир.

Етти йилликнинг қолган йилла-рида 600 минг гектарга яқин ян-ги ерни қўшимча равишда ўзлаш-тириб, экинзорларга айлантириши-миз керак. Шундан 80 минг гек-тар ер келгуси йилдаёқ ўзлашти-рилади. Сугориладиган ерлар май-дон 20 йил ичида яқин баравар-дан экинзор қўпайтирилиши ло-зим.

Мирзачўлда пахтачилигининг ян-ги энг катта райониини аювудга келтириш тўғрисидаги Ленин илееси КПСС Марказий Комите-тининг. Совет ҳукуматининг, пах-сан Никита Сергеевичнинг домий ёрдами билан пахтани туялди муваффақиятчи равишда амалга оширилмоқда. Мирзачўлда ўзлаш-тирилган ерлардан шу дамгача бир неча ўн минг тонна пахта ва бошқа маҳсулотлар олинди, маъ-шу олинган ҳосилдан келган даро-ма кўрик ерларни ўзлаштиришга сарфланган харажатларини ошиги билан қопламоқда. Мирзачўлдаги кенг ерларни фан ва техниканинг энг янги муваффақиятлари асоси-да ўзлаштириб, экинзорларга ай-лантириш совет пахтачилигини ри-вожлантиришдаги янги даражид.

Мирзачўлдаги қўрик ерларни ўзлаштиришчилар ишларини за-монвий ишхоналарга мезотлар билан комплекс равишда ўтказиш соҳа-сида бой таъбир-абалларда Фарғона водисиди 160 минг гек-тар, Сурхондар ҳавасида 130 минг гектар ва янги сугорилади-ган бошқа районларда ерларни ўзлаштиришга ҳам маъна шу қим-матли таъбир-абал фойдаланамиз.

Пахтачилигини ривожлантириш манфадатлари шу етти йиллик ич-да Қорадабда Кампировов сув омборини қуришни талаб қилди. У Ўзбекистоннинг Фарғона ва Ан-дижон областларидаги, Қирғизис-тон ССРининг Уш областиди сув таъкилотини тутатишчи, шу об-ластларда қўшимча равишда 25 минг гектарга яқин янги ерларни сугоритиш имкониятини беради.

Чирчик дарёсида Чорқов сув ом-борини қуришимиз керак. Бу сув ом-бори 335 минг гектар майдон-нинг сув билан таъминлашини қишқилди ҳамда Ўзбекистон ва Қозғоғистон ССРда қўшимча ра-вишда 160 минг гектар қўрик ер-ларни сугоритиш имкон беради.

Шу билан бирга, 480 минг гек-тар кўпватга эга бўлган янги гил-розостростанини қуриш учун ҳам шарт-шартон аювудга келти-рилади.

Республиканинги жанубида — Қарши чўлида пахта етиштириш-ни кўпайтириш учун жуда катта имкониятлар бор.

Қарши чўлида бир миллион юз минг гектар энг унумли ер бор. Бу жойда кўш нури деярли йил-бу икки ой ерни қиздириб туради. Бу ерларда экинлар учун фойда-ли температура Фарғона водис-идаги қараганда декис кўп. Бу ерларда пахтанинг қиммати узу-н-толаи навларини етиштириш

учун шартон жуда ақши. Совет пахтачилигининг маъна шу тоғт-катта янги райониини аювудга кел-тириш учун сарфланган хара-жатлар жуда тез фурсатда бизни қоплайди.

Никита Сергеевич, Сизнинг топ-ширинингизга биноан, биз Қарши чўлини ўзлаштириш жаддалаш-тириш таъбирларининг ҳаммасини КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг муҳомаси-га киритамиз. Сиздан бу таъбир-ларимизни қувватлашнингизни ўти-ниб сўраймиз. Бизнинг бу таъбир-ларимиз қувватланса, биз милли-он бир юз минг гектар унумдор ерлар тез фурсатда совет киши-сига хизмат қиладиган бўлиб қо-лади.

Биз Амударёда Тахитовш ва Туямуъини гидроэлектрларини қу-ришга ҳам катта аҳамият бермоқ-дамиз.

Никита Сергеевич, Сиз Совет Иттифоқи Коммунистик партияси-нинг Программаси тўғрисида қил-ган докладынгизда Қирғизистон ССРдаги Норин дарёсида Тўхта-гуз гидроэлектрини қуриш ҳақида гапириб ўтган эдингиз. Бизнинг пахтакорларимиз бу хабарни жуда хурсанд бўлиб қутиб олдилар. Тўхтагуз гидроэлектрини Сирдарё су-йинини оқишини қўй йилга му-жаллат тартибга солишни таъмин-лайди ва қўшимча равишда бир миллион гектарга яқин ерни суго-риш имкониятини беради.

Пахтачиликда техникани тарақ-қий эттириш пахта етиштириш-ни кўпайтириш ишида ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлиб келди ва бу-дан буён ҳам шундай бўлиб қо-лади. Ўзбекистон партия ташкилоти комплекс механизациялашнинг тез-роқ туғаллаш учун ўзининг куч-ва ғайратини аямлади. Шу муно-сабат билан бегона ўтларни йўқо-тиш масаласини ҳал қилиш жуда муҳим вазифадир. Хозирча бу иш-да кўп кўл меҳнати талаб қилин-моқда. Никита Сергеевич, Сизнинг маслалатини билан келгуси йил-дан чигит ичидаги бегона ўтлар-дан ҳўмон қилиб ўстиришнинг му-лукча қозғишлатиб чигит экин-ш таъбирларини анча кенгайти-рмоқдамиз. Бизнинг конструктор-ларимиз бунинг учун маҳсус седам-ка, қўлтироқларга янги иш орган-ларни тайёрлаб берилад.

Шу билан бирга, пахта дала-ларини бегона ўтларни йўқотиш учун тағин ҳам самараларкоқ гер-бицидлар яратиб беришни, пахта-ни териб олдан гўза барглари-ни ўқитириб юбормоқ учун эса, яқин дефолантлар ва десекант-лар яратиб беришни жаддалаш-тириш зарур. Бундай доридар-монларнинг йўқотиш пахтачиликдаги ишларни комплекс механизация-лашни туғаллаш йўлида тўсқин бў-либ қолади.

Чигитни муайян миқдорда еки-шини катта истиқбол бор. Рес-публикамизнинг колхозлари ва совхозлари 166 минг гектарга шундай усул билан чигит экиб, 13 минг тоннага яқин уруғчили-ва 400 минг одам-қуниин тежади-лад.

Яқин йиллар ичида чигитни му-айян миқдорда екиш усулига тўла-равишда ўтиш чораларини кўра-миз.

Шунинг эътироф қилиш кераки, пахтачилик учун механизацияла-шини муҳим масаласи ва ақини вақтда меҳнатни кўп талаб қилад-иган иш бўлган сугорилиш ме-ханизациялаш билан ҳали ҳам етар-ли шугулланаётганимиз йўқ. Бу ишдаги бор таъбир-абаларга асо-сланиб шундай ҳўласага келиш мумкинки, сугорилиш механизация-лаш техникаси ҳамма шартон учун ҳам бир хилда бўлиши мум-кин эмас. Сугорилиш механизация-лашда ҳар бир зонанинг ҳусу-сийлигини ҳисобга олиш керак. Му-айян шартонларда сувни ёмғир қилиб ёғдириш усулини қўйилиш фойдала бўлади. Эгилувчан қувар-лар ёрдами билан сугоритиш усули-ни кенг ёйласа керак, лекин бунинг учун колхозлар ва совхозлари пластмасасдан ясалган енгил, му-стаҳкам ва арзон қуварлар билан таъминлаш лозим.

Узуи эгилувчан сифон янгалар ёрдами билан сугоритиш бир қан-ча жойларда ақини натижалар бер-моқда. Мирзачўлдаги янги сов-хозларда даладарга ёпқ қувар-лар ва новлар ёрдами билан сув бериш усули биринчи марта қў-лланилмоқда. Бу янгилик кам меҳ-нат сарфлаб сугоритиш техникаси-га тубдан ақшилмоқ учун, сугорити-ш сарфланган сувнинг исроф бў-лишини кескин камайтириш учун имконият очиб беради.

Пахта терилиш машиналашти-риш пахтачиликдаги техника та-раққийлигининг асосий бўлиб бўлиб қолмоқда. Бу вазифани ҳал қи-лай тўриб, пахтачиликни муваф-фақиятчи ривожлантириш мумкин эмас.

Қўплаган таъбир-абалар шун-ки кўрсатиб турибдики, яқин йиллар ичида ҳамма жойда пахтани ма-шинада териб, қоп-қанораси та-шишдан иборат поток усулга ўтиш керак.

Бунинг учун пахта тозалаш са-ноатини бирмунча қайта қуриш ва пахтани қабул қилиш учун белгиланган давлат стандартлари-ни қайтадан кўриб чиқиш зарур. Бу стандартлар бундан кўп йил-лар илгари, пахта машина билан ҳали терилмаган вақтда белгилан-ган эди. Тайёрдан пунктлардаги ишларнинг ташкил этилиши ва пахтанинг стандартлари пахта те-хниканинги хозирги прогрессига те-хнологияни мувофиқ бўлиши ло-зим. Никита Сергеевич, Сизнинг

топширинингизга биноан, бу ма-салада доир тегишли тақлифларни тақдим қиламиз.

Пахта териб ишларини меҳани-зациялаш туғалламоқ учун биз-нинг конструкторларимиз пахта териб машиналарини янада рас-ко-миллаштиришлари лозим. Рес-публикамизда осма машиналар-нинг янги намуналари синиридан ўтказилди. Бу машиналарнинг энг ақшиларини қўлаб ишлаб чиқариш ташкил қилинади.

Биз консерватив тўсқиларнинг ҳаммасини йўлимиздан олиб таш-лаймиз ва пахтачиликда техника-ни тараққий эттириш учун тағин ҳам кенг йўл очамиз.

Ўртоқлар! Никита Сергеевич Хрушчев Олмаотадиги эъза ке-гашиди, Тошкент областдаги «По-литотдел» қишлоқ хўжалик арте-ли колхозчиларига ёзган хатига, партия XXII съезиди қилган док-ладыда пахтакор республикалар-олдига икки вазифани, яъни асо-сий икки бўлган пахтанинг ҳосил-дорлигини ошириш ва чорвачилик-нинг ақши ривожлантириш вазифа-ларини қўйди.

Шунинг эътироф қилиш кераки, гарчи биз кейинги йилларда чор-вачиликнинг қўлтириш соҳасида бирмунча ишлар қилган бўлсам ҳам, лекин республикада гўшт ва сўт етиштириш соҳасида, аявало, мустаҳкам ем-хашак базиси яра-тимлағиллиги сабабли ҳали жи-дид равишда орқада қолмоқда.

Экинларнинг маъвуду структу-раси давом қилаётган шартонда, 1960 йилги маълумотларга қара-ганда, биз сугориладиган ерлар-нинг ҳар юз гектарига ҳисобла-ганда 138 тонна пахта, 70 тонна қуруқ беда, 35 центнер маккажў-риси дони ва думбўл сўталари билан ҳисоблаганда 213 тонна мак-кажўриси, саноат, ҳаммаси бўлиб эса, 117 тонна озуқа единишаси олаётимиз.

Экинларнинг бундай структура-си кўпроқ пахта, гўшт ва сўт бе-риш вазифасига мос келмайдиган. Шу сабабли, Никита Сергеевич, Сизнинг маслалатини билан пах-та маккажўриси-беда алмашлаб экин-ш жорий қилиш асосида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш масаласини биз Ўзбекистон Ком-партияси Марказий Комитетининг пленумида маҳсус муҳомаса қи-лдик.

Алмашлаб экин-ш диққат би-лан ўргатиб чиқиб, қишлоқ хў-жалик экинларининг нисбатини шундай меъзога солишга қарор қилдикки, бу нисбат пахта етиш-

тиришни кўпайтириш билан бирга чорвачиликни ривожлантириш ҳам таъминлашга имкон беради.

Сугориладиган ерлардаги экин-ларнинг структурасида гўза қар-ийб 70 процент майлонни эгал-лайди. Қолган майлонга маккажў-риси, беда, қанд далағи ва бош-қа озуқа экинлари экилади. Мак-кажўрисининг бир қисmini эса Никита Сергеевич, дуққакли экин-лар билан бирга қўшиб экимоқчи-миз. Маккажўрисини бундай экиш соҳасида таъбир-абал бор. Сиз тўғри кўрсатиб ўтганингиздек, шундай қилиш натижасида оқил-моддаси кўп бўлган саноат оламиз. Бедадан сояда қуришиб, кейин ун қилиб тортамиз ва ундан пичан-ларни таркисдада фойдаланамиз.

Янги алмашлаб экин-ш ўзла-штириб, анча кўп майлонда озу-қа экинларидан бир йилда икки марта ҳосил олмақ учун экинлар-ни энг кўп даражада тизгиллашти-риб, ҳосилдорлигини ошириб, 1965 йилда сугориладиган ерларнинг ҳар 100 гектарига ҳисоблаганда 160 тонна пахта, ёки 1960 йилда-ги қараганда 16 процент кўп пахта, 25 тонна, ёки 1960 йилда-ги қараганда етти барабар кўп маккажўриси дони, думбўл сўта-лари билан ҳисоблаганда 400 тон-на, ёки 1960 йилдаги қараганда икки барабар кўп маккажўриси саноат, саноат 96 тонна, ёки 1960 йилдаги қараганда 37 процент кўп қуруқ беда олиш имкониятига эга бўламиз. Сугориладиган ер-ларнинг ҳар 100 гектаридан ҳам-маси бўлиб 220 тонна, яъни экин-ларнинг хозирги структурасида бўлганга қараганда қарийб икки барабар кўп озуқа единишаси ола-миз.

Ем-хашак ресурсларини маъна шундай кўпайтириш гўшт етиш-тиришни (сўйилган вазиди) 1960 йилдаги 177 минг тонна ўрнига 1965 йилда 270 минг тоннага ва сўт етиштиришни 1960 йилдаги 647 минг тонна ўрнига 1965 йил-да 1 миллион 500 минг тоннага етказишга имкон беради. Биз ҳай-даладиган ерларнинг ҳар 100 гек-тарига ҳисоблаганда 1965 йилда 58 центнердан гўшт, шу жумла-дан сугориладиган ерларнинг ҳар 100 гектарига ҳисоблаганда 75 центнердан, даламкор ерларнинг ҳар 100 гектарига ҳисоблаганда 20 центнердан, сугориладиган зо-нада қишлоқ хўжалигида яроқли бошқа ерларнинг ҳар 100 гектарига ҳисоблаганда 16 центнердан гўшт етиштириш вазифасини ол-димизга қўяётимиз. Фақат чорва-чилик учун фойдаланилган 20 ми-ва ярим чўз айволларда икки ми-лион икки ўз минг қоракўл тери-си, 20 минг тоннага яқин жув ва брақка чиқариладиган моллардан 37 минг тонна гўшт етиштирилади.

Чўз айволларини ҳисобга ол-мизда, қишлоқ хўжалигида яроқли ерларнинг ҳар 100 гектарига 315 центнер сўт етиштирилади.

Гўшт ва сўт етиштиришни кў-пайтирмоқ учун маҳсулот мол-ларининг сани ҳам кўпайтирилади.

Гўшт ва сўт етиштириш кў-пайтириш соҳасида тўплаган бой таъ-бирларини алмашиб партия XXII съезиди қилган вазифаларини бажар-ишда бизга жуда катта ёрдам кўрсатади.

Хозирги вақтда республикамиз-да бўлаётган партия ақтини йил-лишлари, қорхоналар, колхоз ва совхозлар коллективларининг йил-лишлари партия XXII съезиди-нинг қарорларини ақдиллик билан қизғин маъқулламоқдалар ва етти йиллик план топшириқларини му-ддатидан илгари бажариш учун бў-лаётган мусобақада янги, ошири-лан мажбуриятлар олнимокда.

Ўртоқлар! Республикамизнинг колхозчилари, совхоз ҳодимлари етти йиллик учинчи йили топши-риқларини муддатидан илгари бажариш учун қурашиб, давлатга пахта сотиш планини муваффа-қиятчи суратда адо қилмоқдалар, чорва моллар санини кўпайтирган ҳолда гўшт сотиш планини ва сўт-тинги планини бажармоқдалар.

Тухум ва қоракўл тери, сабаот ва узуи таъбир-абаллар билан му-ддатидан илгари бажариладиган давлатга ўтган йилдаги анча кўп қуруқ жув сотилди.

Республикамизда умумийроқ фойдага гўшт, сўт ва чорвачилик-нинг бошқа маҳсулотларини етга-зиб беришни тўла таъминлайди.

Бу кенгашда Қозғоғистондаги ўн беш областдан бештаси — Олмаот, Жамбул, Жанубий Қозғоғистон, Қизилдар ва Гурьев областларининг қўнғига колхоз ва совхоз раҳбар-лари, қишлоқ хўжалик илгори, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг ҳодимлари қатнаш-моқдалар.

Хозирги вақтда республикамиз-да фойдаланилган экинзорлардан қарийб ундан бир қисми ва суго-риладиган ерларнинг 80 проценти-дан кўпроғи, пахта, шол, дон учун екниладиган маккажўриси, та-маки майлонлари, қанд далағи, меъазор ва узузорларнинг асо-сий қисми юқорида айтиб ўтилган об-ластларда юйлашган. Қарийб 15 миллион боқ кўй ёки Қозғоғис-тондаги ҳамма қўйларнинг қарийб ярми шу зоналарда.

Аммо шунинг очик айтиш кераки, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқари-шини ривожлантиришнинг ҳам-ма резерваридан ҳали тўла фой-даланилмаётди. Қўнғига колхоз ва совхозлар сугориладиган ер-лардан максимал мувофиқ фойда-ланилмоқдалар, бу ерлардан кам ҳосил олмақдалар, қишлоқ хўжа-

1965 йилнинг охирига бориб қо-рамолларнинг сани 1960 йилда-га нисбатан 30 процент, шу жум-ладан сизиларининг сани 42 про-цент, чўчаларининг сани 54 про-цент, қўй ва экинларининг сани 33 процент, паррандаларининг сани 34 процент кўпайди.

Янги ерларни сугоритиш ва ўзла-штириш, қолхозлар ва совхоз-ларда маҳсулот чорва моллар со-нини кўпайтириш вазифаларининг муваффақиятчи бажарилиши чор-вачиликни тез суръатлар билан тизгиллаштиришга ва гўшт етиш-тириш 350 минг тоннага ҳамда сўт етиштириш 1 миллион 965 минг тоннага етказишга имкон бе-ради. Демак, ҳайдаладиган меҳани-ки ерларнинг ҳар 100 гектарига ҳисоблаганда 75 центнердан гўшт етиштирилади, шу жумладан сўт, саноатдан ерларнинг ҳар 100 гек-тарига ҳисоблаганда 92 центнер-дан ва қишлоқ хўжалигида яроқли бошқа ерларнинг ҳар 100 гектар-ига ҳисоблаганда 16 центнердан гўшт етиштирилган бўлади.

Гўшт етиштиришни маъна шун-дай кўпайтиришга эришмоқ учун чўвачиликни ва паррандачиликни ривожлантиришга тағин ҳам кў-проқ эътибор берамиз. Валиқчилик-ни ривожлантириш уч

ЎРТА ОСИЁ РЕСПУБЛИКАЛАРИ, ОЗАРБАЙЖОН ССР ВА ҚОЗОҒИСТОН ЖАНУБИЙ ОБЛАСТЛАРИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХОДИМЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Д. А. КУНАЕВ доклади

(Боши иккинчи бетда).

Асосий пахта майдонлари жойлашган жанубий районлар аса ҳар гектар ердан 27-28 центнердан пахта олади. Бутун Жанубий Қозоғистон областида ўрта ҳисобда гектаридан 25 центнер ҳосил олишга эришмоқ учун, илгари айтганимдек, 2-3 йил керак бўлади.

Ўртоқ Хрушчев. Ўртоқ Кунаев, сиз менинг гапини янча тегри тушунмайсиз. Мен ўртача 25 центнерлик ҳосил ҳақида гапирмаган эдим. Мен пахтакор районларда гектаридан 25 центнердан кам пахта ҳосил оладиган битта ҳам хўжалик бўлмаганини керак, деб ҳисоблайман. (Қарсақлар). Бу 25 центнер ўртача ҳосил деган гап эмас. 25 центнердан кам ҳосил оладиган қолқозлар бўлмас экан, ўртача ҳосил тахминан 30-32 центнер бўлади. (Қарсақлар). Мен бунинг аниқ билиш олишини учун гапирмаётганман. (Залда жонлиқ). Одатда кам ҳосил олаётганлар ўртача рақамлар кўрсатмади. Ишчиликни қолдирди. Бунинг маъноси шунки, бирорлар гектаридан 11 центнер ҳосил олаётганларда, бошқалар 40 центнердан ҳосил оладилар. Шундан ўртача рақамни чиқариб олинг. Бундай қилиш ярамайди. Гектаридан 25 центнер пахта олиш биринчи поғонадир. Бундан кам бўлса ҳосил олсангиз яна ишчи, бунинг таърифи (Қарсақлар). Қаламни дадил ташла. Бир-бирининг таъминини тушуниб олдими, ўртоқ Кунаев?

Ўртоқ Кунаев.—Батамом тушуниб олдим.

Ўртоқ Хрушчев.—Даладаги ишларда ҳам бир-бирининг тушуниб олмас, унда олам гулистон! (Қарсақлар).

Ўртоқ Кунаев.—Бу вазибаларни одамлар ҳал қилишини эйтиб бора олиб, курслар очмоқчида ва бошқа таъдирларни кўрмоқчида. Бундан мансаб—ҳар бир хўжаликдаги механизматорлардан териб мутахассис ва раҳбарларга ҳам-манинг маънавлари мининг, аввало, «Пахтакор» совхозининг таъшилотининг, аввало, таърифи (Қарсақлар). Сиз бизга маслаҳат берганимиздек, нўхатнинг ёлғиз ўзини экиб етиштирармиз.

Нўхат ва дуккалик экинлардан мўл ҳосил етиштириш маҳоратини ҳосил қилмоқ учун қишлоқ хўжалик ходимларидан катта бир гуруҳини Украинадаги новатор В. М. Каунов ва Липецк областидаги «Петровский» совхозининг директори И. П. Воловченко хузурига, шунингдек Ойтоғдаги қўшнларимиз хузурига юборамиз. Уларнинг дўстона ёрдами биз, қозоғистонликларга жуда катта фойда беради, деб ишонамиз.

Қозоғистонда нўхат ва дуккалик экинлар майдони албатта кенгайтирилади. Қозоғистоннинг жанубий қисмида шол етиштиришни кўпайтириш учун катта имкониятлар мавжуддир. Қизил Ўрда областидаги шолкор хўжаликларнинг кўп йиллик таърифи биз, экиннинг иқтисодий жиҳатдан фойдали эканлигини исбот қилади. Ана шу хўжаликлар Сирдарё бўйидаги қайро ерларда шол етиштирмоқчида.

Жалағас районидagi партия XXII съезди номли қолқоз 1960 йилда 250 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ўрта ҳисобда 36 центнердан шол ҳосил етиштирди. Қармақчи районидagi III Интернационал номли қолқозда Пак И. Чер бошлик эвено ҳар гектар ердан 84 центнердан шол ҳосил олди, мамлакатимизда донни кетган шолкор — Чинили районидagi «Қизил-Ту» қолқозининг эвено бошлиги. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ибрай Навоиев аса 16 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 74 центнердан ҳосил олди.

Афсуски, биз ана шу бой таърибадан ҳали кам фойдаланмоқдамиз.

1961 йилда Қозоғистонда 17 минг гектар майдондаги шол етиштириб олинди. Бу йил сув кам бўлиб, қурғоқчилик рўй берганига қарамай ҳар гектар ердан олтинг ўртача ҳосил 21 центнерни ташкил этди.

Биз шол етиштиришни кўпайтириш учун келгуси йилда шолкорларни 28 минг гектарга етказиш ва гектаридан ўрта ҳисобда 30-35 центнердан ҳосил етиштириш вазибаларини кўйдик.

Аммо шол етиштириш ва ҳосилни йиғиштириб олиш ишларини механизациялаш жуда паст паражда эканлиги ва ерга солинадиган минерал ўғитларнинг жуда камлиги шолкорликни ривожлантиришга катта халақит бермоқда.

Сирдарё бўйидаги қайро ерларда ва Олмаотта областидаги Ил дарёси етказилган янги ерларни ўлаштириш ва сугортиш ҳисобига келгусида шолкорлар 370 минг гектарга етказилди. Гурьев областининг Уралта туташ районлари ҳам йилги шолкор районларга айлантирилди.

Бунинг натижасида республика, миз мамлакатнинг товар шол етиштириладиган муҳим базасига айланди ва ҳар йил давлатга қамчи 100 миллион пул ана шу қимматли озуқа донини сотадиган бўлади.

Чорвачилик маҳсулотларини етиштиришни кўпайтириш соҳасида Қозоғистон зиммасига жуда катта вазифалар юклатган. Жанубдаги беш областнинг қўйларини Қозоғистондаги барча қўйларнинг

қариб ярмини ташкил этади. Республикада таъбирланмаётган қўйларнинг учдан бир қисми ва сутини бешдан бир қисми, жунининг ярмидан кўпроги шу областлар ҳиссасига тўғри келади. Қозоғистоннинг ҳамма қоракўл терис ш областларда таъбирланмоқда дейиш мумкин.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, ана шу беш областнинг табиий ва хўжалик шароити юқори сифатли ва арзон маҳсулот, ҳусусан қўй гўшти ва жун етиштириш учун жуда катта қулайлик туғдилади. Ёнг муҳими шунки, бу областларда аjoyиб човдаров қадрлар бора.

Бу зонада чорвачиликни ривожлантириш имкониятларидан тўла фойдаланиш қишлоқ хўжалигига яроқли ҳар 100 гектар ер ҳисобига гўшт етиштиришни кўпайтириш вазибаларини катта этишда муҳим роль ўйнайди.

1961 йил 1 ноябргача гузилган ер балансига мувофиқ, Қозоғистон қолқоз ва совхозлари ахтирда қишлоқ хўжалигига яроқли 159 миллион гектар ер, шу жумладан 32 миллион гектар ҳайладаланган ер бор. Келгусида бу ерлар 40 миллион гектарга етказилди.

Ҳар 100 гектар экинзор ҳисобига 75 центнер гўшт ва бошқа ерларнинг 100 гектари ҳисобига 16 центнер гўшт етиштиришни эйтиб бора олганда, республикада ҳар йил қариб 4.5 миллион тонна гўшт (сўйилган вазнда) таъбирланши керак.

Бу — ҳозирги вақтда Қозоғистонда етиштириладиган гўшт миқдоридан 8 баравар ортақдир.

Бу вазибани ҳал этмоқ учун муайян вақт ва кўп миқдорда капитал маблаг сарфлаш талаб этилади.

Қозоғистондаги яйловларнинг талайгина қисми Қизилқум, Мўйнуқум, Қорқум, Бетпақдала даштларида жойлашган бўлиб, бу ерларга сув чиқарилмаган. Ўлард бинолар ва йўллар йўқ, ана шу яйловлар аҳоли аяшадиган пунктлардан анча уюқда. Бу яйловлар кам чўмил бўлиб ўлардан айрим масуларларига фойдаланиш мумкин.

Бу яйловларнинг ана шу қувватларини эйтиб бора олиб, республикада бўйча гўшт етиштиришни қозирча ҳар 100 гектар экинзор ҳисобига қараб белгила турини мақбул бўлур эди. Бундай ҳисобга кўра биз 2 миллион 400 минг тонна гўшт етиштиришимиз керак. Бу аса етти яилликнинг охирига бўлиб қолган қарамадан икки баравардан зиёдкор аз 1960 йилда таъбирланганга нисбатан қариб беш баравар ортақдир.

Шунча миқдорда гўшт етиштиришни таъминламоқ учун биз аввало, қорамоллар сонини 5.5 миллион бошдан 8.5 миллион бошга, қўй ва эчкилар сонини 30 миллион бошдан 58 миллион бошга, чўчкалар сонини 5 миллион 200 минг бошга кўпайтиришимиз, 44 миллион паррандага эга бўлишимиз керак. Ана шу чорва молларнинг ҳаммасини ем-хашак, бинолар билан таъминлашимиз ва чорвалар қадарини кўпроқ таъбирлашимиз керак.

Ўртоқлар, жуда катта ва зўр ишларни бажаришимиз керак эканлигини қўриб турибсиз!

Биз партия ва ҳукуматнинг Қозоғистонга катта уюм боғлаганини яхши биламиз ва шу сабаб берган ленинчи йўлни амалга ошириш мумкин. Шунинг учун ҳам партия, Н. С. Хрушчев кўпроқ, яхшироқ, арозироқ ва тез ишлаб чиқаришни талаб қилмоқдалар.

Республиканинг қишлоқ хўжалиги 1953 йилдан кейин бир қанча муваффақиятларга эришган бўлса ҳам, лекин шунинг эътирофи қилиш керакки, ўртоқлар, бизнинг қишлоқ хўжалигимиз бу талаблар-

1961 йилдаги 10-15 та кўпроқ фойдаланиш проблемаси алоҳида қилиб қўйди.

Ана шу таъбир, амалга оширилиши натижасида келгуси йилда, ёнг қамайтирилган ҳисобларга қараганда, қўшимча равишда қамчи 100 миллион қўй ва икки юз минг буюқ олишга муваффақ бўламиз.

Қоракўлчилик зонасида урғочи молларнинг қисми қилишга барҳам бериш ва совлиқ қўйлардан кўп қўй олиш учун СЖК препаратидан кенг фойдаланамиз. 60, 80 мингтадан совлиғи бўлган иккита ёнг йилги совхоз — «Чимкўрғон» ва «Суткент» совхозлари ана шу препаратдан фойдаланиш натижасида бир неча йилдан буюқ ҳар юз совлиқ қўйдан 125-134 тадан қўй олишмоқда.

Чорва молларнинг нобуд бўлиш учун катта резервлар мавжуд. Қолқоз хўжаликларини тез орада илгари даражасига кўтариш — асосий резервдир.

Қадрларини аввало, хўжаликларнинг раҳбарларини, бригадирларини, ферма муҳторларини пухта тайинлаш ва таъйинлаш, бу соҳада катта роль ўйнайди. Республикада армия сафидан бўшган офицерлар орасидан бўшган директорлар ва қолқоз раислари таъйинловчи 4 мактаб ишламоқда. Қишлоқ хўжалик мутахассислари орасидан шундай раҳбарлар таъйинлаш учун лекатор ойнади яна иккита бир йиллик мактаблар очилди.

Совхоз директорлари ва қолқоз раисларини қайтадан таъйинлаш учун олти ойлик курслар ташкил этилади.

Биз, урғочи моллар сонини бутун чоралар билан кўпайтириш ва уларнинг қисми қилишга барҳам бериш чорва моллар сонини оширишимиз катта резерв деб ҳисоблаймиз.

1962-1963 йилларда ҳар юз сир ва гунажиндан 100 буюқ, яъни аввало йилларга қамчи 15-20 та кўпроқ буюқ ва ҳар юз совлиқ қўйдан 100-105 ёнг

Ана шу таъбир, бойликлардан фойдаланиш проблемаси алоҳида қилиб қўйди.

Минерал ўғитлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш — ана шу зона учун иккинчи хайти муҳим проблемадир.

Табият бу жиҳатдан ҳам бизни рағбатлантirmас. Мамлакатда ёнг йилги деб ҳисобланган ва бир миллиондан ортиқроқ кўпроқ фосфорит запаслари бўлган Қоратон районига яқинда Ақтобинск областида очилган жуда бой қонлар ҳам қўшилди. Бу ерда қалин ўғитлар қатламлари бўлган Жили хомашё қонлари ҳам топилиди. Жуда катта истиқболга эга бўлган бу қонларнинг запаслари 400 миллион тоннадан ортиқдир.

Ҳозирги вақтда Қозоғистонда қариб 500 минг тонна минерал ўғит таъбирланмоқда. Етти йиллик охиригача олти баравар кўпроқ минерал ўғит таъбирлашимиз зарур. Фосфорит ўғитлар қўшилганда ҳам тобора кўп миқдорда керак.

Бизнинг фикримизча, бу проблема ҳам алоҳида эътиборга сазовордир. Бу проблеманинг ҳал этилиши шунга кенгаша қадилари қамашаётган барча республикаларнинг қишлоқ хўжалигини жад ривожлантиришга ёрдам беради.

Биз, қозоғистонликлар каттич ишчи билдириб айтмазмики, бу кенгаш бизнинг алоқаларимизни кучайтиришга, традицион дўстликимизни мустақамлашга хизмат қилади, қардош республикаларнинг мамлакатимиздаги ана шу катта ва муҳим зона қишлоқ хўжалигини юксалтириш соҳасида партия томонидан қўйилган янги вазибаларини бажариш йўлидаги қаракоришга ёрдам беради.

Бизнинг олдимизда турган вазибалар жуда катта ва масъуляти вазибалардир. Биз бу вазибаларни муваффақиятли ҳал этмоқ учун исбей ва таъшилотчилик ишларининг ҳамма воситаларидан фойдаланиб, КПСС XXII съезди қарорлари ва партия Программасининг буюқ идеяларини қишлоқ

хўжалигига ҳар бир меҳнаткаш ва ҳар бир мутахассиснинг, қолқоз ва совхоз раҳбарининг, барча меҳнаткашларнинг онига сиғдиришимиз керак.

Партияимизнинг Программаси ҳозир амалга оширилмоқда. Бизнинг мамлакатимизда коммунизм куриш йўлидаги буюқ йитирма йиллик юриш бошланиб кетди. Партия планларини бажаришдаги муваффақиятлар ҳар қуни, ҳар ҳафта, ҳар ойда қилинадиган меҳнат самараларидан ҳосил бўлади.

Шу сабабли КПСС XXII съезди шарафига кенг қучот отган му-собақа ҳеч сусайтирмай, балки барча меҳнаткашларнинг иқоний ғайратини жўш удрибди, уларни Ватанимиз бахт-саодати йўлидаги янги қаҳрамонна ишларга қорлаб, янада кенг авж олдирилиши керак.

Бизнинг партия таъшилотимиз бу мусобақага бошчилик қилади ва съезд ҳамда унинг тарихий хўжалигини қўйилган кучайиб кетган курашда юксалиш кун сайин зўр ғайрат, шикоят билан қилинаётган гоит унумли меҳнатда ўзининг моддий нифосини топади. Бу меҳнат қалқимизни улуг мақсатга олиб келади.

Партия Программасида айталадики, совет қишлоқларининг ҳозирги авлоди коммунизм куриши керак ва у коммунизм дарида ишлайди. Никита Сергеевич Хрушчевнинг хормас-толимас ва жушун фазолияти ана шу ёнг муҳим мақсад йўлидаги курашда ҳар биримиз учун илҳомбахш намуна эканлигини янги бир марта айтиб ўтишни истар эдим.

Қозоғистон меҳнаткашлари ўртоқ Хрушчевнинг яхши маслаҳатлари ва қўрсатмаларига амал қилиб, партия таъшилотларининг раҳбарлигида ўз зиммаларига юклатган вазибаларни шараф билан бажариш учун зарур чораларнинг ҳаммасини кўрдилар, бунинг учун ўз гуналарини аямалдилар ҳамда мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар! (Қарсақлар).

Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ В. Ю. ОХУНДОВ доклади

Ўртоқлар! Шонли ленинчи партияимизнинг яқинда ўз иштини тўқимолган XXII съезди жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракати марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализм принциплари негизда янгилаштирилган ва бирлашмаган қўрғувчи жуда ёнг намоёнлига айланди.

Ленин ҳаммамизга маълумки, агар партиянинг XX съезди бўлмаганида эди, XXII съезд бўлмаган бўлур эди. Партия турмушининг ленинча нормаларини тиклаш, шахсга ситинишнинг катталик қоралдан XX съезд партияимиз тарихида бурлиқ нуқтаси бўлди.

Ўртоқлар! Матонатли ленинчи ўртоқ Никита Сергеевич Хрушчев бошчилигидаги КПССнинг ленинчи Марказий Комитети партияни Ленин йўлидан тарих томонидан қоралданган шахсга ситиниш йўлига бурлиқ юборишга уринган Молотов, Маленков, Катанович ва бошқаларнинг партияга қарин гуруҳини бошлагич дарилаб қўйиб қилиб ташлаш ва тор-тор келтириш учун кескин мурасис қўриш олиб бормганида эди, партиянинг XX съезди ҳам бўлмаган бўлур эди.

Ашадлиқ авантюрист Берияни қўш қилиш ва зарарсизлантириш, Сталин шахсига ситинишнинг катталик қоралдан, XX съезд бошлал берган ленинчи йўлни амалга ошириш мумкин. Шунинг учун ҳам партия, Н. С. Хрушчев кўпроқ, яхшироқ, арозироқ ва тез ишлаб чиқаришни талаб қилмоқдалар.

Республиканинг қишлоқ хўжалиги 1953 йилдан кейин бир қанча муваффақиятларга эришган бўлса ҳам, лекин шунинг эътирофи қилиш керакки, ўртоқлар, бизнинг қишлоқ хўжалигимиз бу талаблар-

дан ҳали ҳам орқада қолмоқда. Шу сабабли, бутун бизнинг бу миқдорга қириб гапирлишимиз осон эмас. Республикадаги пахтачилик аса орқада қолмоқда. Дуруст, 1959-1960 йилларда пахта етиштиришни 1958 йилдаги нисбатан 34 процент кўпайтирдик ва 1961 йилда пахта таъбирлаш давлат планини бажаришимизга амин эдик. Бироқ, 14 ноябрга қадар план 62 процент бажарилди, ҳоло.

Бу йилда пахта таъбирлаш плани бажарилаётганлигининг сабабини айтмай! Бунинг сабаби, аввало, шунки, биз ёмон ишладик. Иккинчи сабаб шу бўлидики, бизнинг бутун республикамизнинг ўз ичига олган йилги кўрқоқчилик, ситини ёмон кўрқоқчилик кўп йиллардан бери бўлмаган эди. Шунинг айтиб ўтиш қиёф қиладики, республиканинг олатда планнинг 34 процент камиси миқдоридан пахта берилган қарб гуруҳисидagi районларда ва бошқа қазин районларда ўзига нормад равишда 3-4 марта сув бериш ўйига атиги 0.8-1.5 марта сув берилиди, ҳоло.

Лекин мен илгор қишлоқчиликнинг таърибларини айтиб ўтмоқчи. Бу илгор қишлоқчиликнинг чилик маданиятини юксалтириш йўли билан, ҳатто, бу йилги, шароитда ҳам мўл ҳосил олиш ва планини бажариш мумкинлигини амалда исбот қилдилар. Мисол учун Жданов районидagi 3-совхоз коллективининг қўриштиш мумкин. Бу совхоз шу кунгача давлатга 2800 тонна пахта топиштириб, планни 104 процент бажарди. Ойроқ районидagi «Шафав» қолқоз (раиси ўртоқ Гамбаров, партия таъшилотининг секретари ўртоқ Соликов). Фзуулий районидagi «Горади» қолқоз (раиси ўртоқ Фархорова шу кенгашта ётирибди, қолқоз партия таъшилотининг секретари ўртоқ Керимов). Илгаридан районидagi Низомий номли қолқоз (раиси ўртоқ Далашев, партия таъшилотининг секретари ўртоқ Мамедов) ва бошқа хўжаликларнинг пахтакорлари ҳам шундай муваффақиятларга эришдилар.

КПСС XXII съездининг делегати, Нораша районидagi Мехти Хусейнзода номли қолқоз эвено бошчилиги. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Бахор Тolibова йиллик планни 156 процент бажарди. Ўртоқ Тolibова бу йилги оғир об-хано шароитда 14 гектар майдонда яхши ҳосил етиштириб, ҳар бир гектардан 48.5 центнердан пахта олди. Унинг эвеносидagi ерларда пахта териш давом қилмоқда. «Горади» қолқозда Зулфйор Навиев бригадаси 100 гектар майдоннинг ҳар бир гектаридан 36.7 центнердан пахта олди.

Қозоқ райони республикада сув ёнг кам районларнинг биридир. Аммо, шу райондаги «Комитет» қолқозининг бригадирлиги ўртоқ Ажан Жафаров шу йилнинг бошида Тбилисдаги зона кенгашида сўзга чикиб, мўл ҳосил олишга ваъда берган эди. Бу бригада 100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан шу кунгача 31.2 центнердан пахта олди. Шу нарсани диққатга сазовордирки, бу бригадада пахтанинг ҳар, бир центнерини етиштиришга 2.2 одам куч сарфланди, ҳар бир центнер пахтанинг таънарихи 10.1 сўма тушди.

Жданов районидagi 3-совхозда комплекс бригада бошлиғи.

XXII съезд делегати ўртоқ Сардор Ибраев 92 гектар майдондаги пахтанинг ҳар бир гектаридан 26.8 центнердан ҳосил олди, ҳар бир центнер пахтани етиштиришга 1.8 одам куч сарфланди. Шу билан бирга, унинг ўз ма. шинада 220 тонна пахта териб берди.

5-совхозда пахта териш машинасининг ҳайдовчиси бўлган ва шу кенгашта қатнашаётган Сеил Қозиевнинг ҳам тилга олиб ўтсан, арайди. Шаҳарлик бу қиз механизаторлардан курсини тамомлаб, бу йилги масвудда пахта териш машинаси билан пландаги 80 тонна ўринга 160 тонна пахта териб берди. (Қарсақлар).

Ўз ишини яхши билиб, олиб, об-хано шароитидан катти назар, мўл ҳосил олаётган бундай ишчиларни кўплаб мисол қилиб қўриштиш мумкин.

Бироқ, Озарбайжон пахтачилигида умуман кўпгина жиддий камчиликлар давом қилмоқда. Шунинг айтиб ўтиш қиёф қиладики, республика кейинги ўн йил ичиди, 1950 йилдан 1960 йилга қадар пахта етиштириш планини фақат бич марта — 1954 йилдагина бажарди. Республика пахтачилиги нима сабабдан шу вақтгача ўн. рилишда қолмоқчида, деган савол ўз-ўзиндан туғилди.

Партиянинг XXII съезида ва шу съездга қадар пахтакорларнинг 1954 йилда Топтентда, ва 1958 йилда Кремда бўлиб ўтган кенгашиларда Никита Сергеевич Хрушчев ҳосилдорликни ошириш пахтачилик соҳасидаги асосий вазифа, деб белгила берган эди. Шу асосий вазифа нуктаи назаридан қараб, Озарбайжондаги пахтачиликнинг аҳолини қўздан келтирилади. 1940 йилдан то 1960 йилга қадар бўлган дариин олиб қарасак, ҳар бир гектардан олинаётган ҳосил 1940 йилдаги 8.2 центнердан 1954 йилда 21.2 центнерга кўтарилганлигини, ке. йин аса 1958 йилда 13.2 центнерга тушганлигини кўрамиз. Кейинги йилги йил ичиди республикада пахтанинг ҳосилдорлиги 1959 йилда 14.2 центнерга ва 1960 йилда 16.6 центнерга етказилди.

Ҳосилдорлик, тўғрисида илмий объективли билан фикр юритмоқ, у ёнг бу факторнинг ҳосилдорликка таъсирини белгилаб бериш имкониятига эга бўлмоқ учун, аввало, ҳақиқий манзарани бўлиб қўриштириш нарсаларининг ҳаммасини мустақо қилиш зарур. Мен шу нарсани айтмоқчиманки, кўп йиллардан бери пахтани пландан ташқари экиб, бўлиб, ҳосилдорларда янгибди қўриштиш ситини зарарли олат давом қилиб келди. Бу аса, ҳосилдорлигининг ҳақиқий мазасарини бўлиб қўриш бери. 1959—1960 йилда Озарбайжон партия таъшилотини бу зарарли олатга қарин кескин қуран олиб борди Шув сабабли, 1959 йилдаги ва айниқса 1960 йилдаги ҳосилдорлик тўғрисидаги маълумотларни ҳосилдорликни янада юксалтириш истиқболларини анализ қилмоқ учун асос қилиб олиш мумкин 1961 йилда келганда, кўп йиллар давомиди мисли қўрилмаган қурқоқчилик рўй берганлиги сабабли, бу йил ҳосил ўнқалик яхши бўлмайдиган ва бу йил ҳарактерли бўлмоқда.

(Давоини тўртинчи бетда).

СУРАТДА: кенгашнинг мажлислар залида.

Г. Пун фотоси. (ЎТАГ фотохроникаси).

ЎРТА ОСИЁ РЕСПУБЛИКАЛАРИ, ОЗАРБАЙЖОН ССР ВА ҚОЗОҒИСТОН ЖАНУБҲИЙ ОБЛАСТЛАРИ ҚИШҚОҚ ХЎЖАЛИК ХОДИМЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ В. Ю. ОХУНДОВ доклади

(Боши учинчи бетда).

1960 йилдаги ҳосилдорлик натижаси қандай? Бу ҳосилдорлик шунинг кўрсатики бўлиши, республикада пахтанинг ҳар бир гектаридан ўрта ҳисобда 16,6 центнердан ҳосил олинган бир пайтда, 446 пахтакор қолхоздан 131 қолхоз жами 65 минг гектар майдонинг ҳар бир гектаридан 13 центнердан пахта олди. 168 қолхоз жами 87,6 минг гектар майдонинг ҳар бир гектаридан 20 центнерга етказиб пахта олди. 147 қолхоз эса, жами 54 минг гектар майдонинг ҳар бир гектаридан 20 центнердан ошириб ҳосил олди. Шу рақамлардан қандай хулоса чиқариш мумкин? Бу рақамлар, аввало, шунинг кўрсатики бўлиши, республикада пахтанинг ҳосилдорлиги жуда кўпайиб бўлиб қолган. Иккинчидан, бу рақамлар кўп қолхозларнинг ва, жумладан, пахтанинг ҳар бир гектаридан 13 центнердан тортиб 20 центнерга қадар етказиб ҳосил олаётган 299 хўжалиқнинг пахта ҳосилдорлигини янада ошириш учун қилиб қўйилганмасдан ётадиган қатъий имкониятлари борлигини кўрсатиб турибди.

Никита Сергеевич Хрущев пахтакорларнинг 1954 йилда Тошкентда бўлиб ўтган кенгашига сўзлаган нутқида агротехникада раъяснинг дастлабки ҳосилдорлигини исбатлаб кетишига сабаб бўлаётганини кўрсатиб ўтган. Бу кўрсаткич Озарбайжонда ҳам тўла қаватда таълиқчилар Б. Раҳим, Озарбайжонда ўзларини парварини қилиш агротехникасини янада ишлаб чиқиш вақтида биз республиканинг баъзи хусусиятларини ҳам ҳисобга олишимиз лозим. Гап, аввало, шунданки. Озарбайжонда сентябрь ва ноябрь ойларида, яъни пахта териб қизғин бораётган вақтларда тез-тез яғин ёғиб туради. Бу эса, қўшанин етилиши ва оқилишини кечиктириб юборади, пахта, териб ва қўриқтишни қийинлаштиради.

Республиканинг бошқа бир хусусияти шундан иборатки, асосан ҳар йилги ёғин сув билан таъминланмаганидан дарахлар пахта дала-ларининг сугорини манбалари-дир. Агар ёғингарчилик кам бўлса, сув жуда қамалиб қетади. Масалан, бу йил шундай бўлди. Натияжада айрим гуруҳа районлар, да сув ресурслари кўп йилда ўртача норманинг 18 процентига, яъни кам бўлиб қолди.

Бундан ташқари, республикада сув билан таъминланган ва пахта эканлигидан асосий районларнинг ерлари масалан, Мугон, Шервон, Қорабох ерлари жуда шўр босган ерлардир, бу ерларда таъриқнинг шўрини ювиш учун озуворлар етарлиқ эмас. Бинобарин, биз шундай агротехникани ишлаб чиқишимиз зарурки, бу агротехникага ўзгариш бераётган ети-лишини ва ҳосилдорлик тез териб олинишини таъминлайдиган бўлади. Биз чигитиш апрель ойида экишни, чигитиш қайта экиш баъзан майнинг охиригача давом қилади, пахта терилиши августнинг охирида — сентябрийнинг бошида бошлаймиз. Сентябрьнинг иккинчи ярмида, баъзан эса, биринчи ўн кунлидаёқ ёғингарчилик бошланади, бу эса, пахта териб сўрат-ларинг жуда пасайириб юборади. Бунинг рақамлар билан кўрсати-лаётган: 1954 йилда жамийки пахтадан 67,69 процентини сентябрда териб олиниш билан, 33,04 процентини октябрь-ноябрьда териб олинди. 1959 йилда жамийки пахтадан 43,64 процентини сентябрда, 31,54 процентини эса октябрь ва ноябрда териб олинди. 1960 йилда пахтадан 47,2 процентини сентябрда, 32,28 процен-тини октябрь ва ноябрь ойларида териб олинди.

Октябрь ва ноябрь ойларида териб олинган пахта август ва сентябрь ойларида терилган пахта-га қараганда бир сот пасайириб қолди. Вақолатки сентябрь-ноябрь ва ноябрда терилган пахта-га анча кўп меҳнат сарф бўлди ва бинобарин, унинг танлариш август ва сентябрь ойида топши-рилган пахтанинг танларига қара-ганда анча қиммат тўшади. Яна бунинг устига биз пахтани сентябрь ва октябрь ойларида ба-жаришни таъминламаганимиз сабабли, теримни ноябрь ва де-кабрь ойларида давом эттиришга мажбур бўламиз, бу эса, дала-ларини қўзғаландардан тозалаш ва кел-түси йил ҳосили учун ериш шўд-гор қилиб қўйиш ишларини ке-чиктириб юборади. Ҳатто, пахта ҳосили анча бўлган ва об-ҳаво шароити қулай қилиб, пахта пла-ни бажаришда 1954 йилда ҳам бутун пахта майдонининг фақат 42 процентини қушқ шўдгор қи-либ қўйилди, ҳозир.

Кейинги йилларда республика партия ташкилоти пахтачиларни юксалтиришга қаратилган бир қанча чоралар қўлди. Ерларини қушқ шўдгор қилиб қўйиш усти-дан қанчалар кўпайтирилди. 1959 йилда пахта майдонининг 47 про-центини, 1960 йилда 50 процен-тини, 1961 йилда эса 60 процентини қу-шқ шўдгор қилиб қўйилди.

1960 йилда 119 минг гектар ер, 1961 йилда эса 151 минг гек-тар ер запас суви бериб сугориб қўйилди. Бу ҳам кам, албатта. Биз қушқ шўдгорини янада кўпай-тириш ва мумкин қадар қўшқ майдонга запас суви бериб суго-рини вазиғасини олдинга қўй-дик. 1962 йилда бутун майдонини

Актаста 43, 2272, 2795 ва 2670 сотлари қўриғи вақтда дала-лат соти синаш шўхобчаларида сина-дан ўтказилмоқда.

1961 йилда уруғчилик совхоз-ларида пахтанинг бир неча пер-спективали соти мадда сўратга кўпайтирилди, шўларнинг бир қисми келажикда районлаштири-лган тегишли сотнинг ўрнига қол-ди. 2421 сотнинг ўрнини, маса-лан, Актаста 4 босади. Актаста 4 кўйилди афзалликларга ағадир: бу сот 2421 сотига нисбатан 8-10 кун илгари етилади, ҳосилдор-лиги эса ана шу сотниқидан 12-15 процент юқори бўлади. Актаста 4 районлаштирилган 2421 сот-ига нисбатан кўп тола беради. Актаста 43 ва 2670 сотлари ҳам ана шундай яхши сифатларга эга-дир.

Мен селекцияерларимизнинг умуман аниқлаб сазсвор бўлган. Озарбайжон учун эса алоҳида Озарбайжонда эга бўлган ана бир таъриқсини айтиб бермоқчи-ман. Мен селекцияерларимизнинг уруғ-лик чигитишнинг соғушқа чида-лиш қушқиятини ошириш ва уни таълиқлаш қилиш соҳасидаги ишла-рини назарда тутаман. Маъ-ниси, биз қозғалди вақтда ту-рушқин, биз қозғалди вақтда ту-роқнинг қарорати 12-13 градус-дан паст бўлмаган пайтда чигит экишга киришамиз. Селекцияер-ларимиз ишнинг моҳияти шундан иборатки, уруғлик чигит уч йил мобайнида паст температуралар таъсирдан ўтказилди, бунинг натижасида уруғлик чигит ту-роқдаги қарорат 7-8 градус бў-лган вақтда ҳам эки бериш имо-ниятини берадиган хусусиятлар касб этиди. Селекцияерларимиз-дан Вализода ва Абдуллаев ўртоқ-ларнинг айтишларича, шундай уруғларини экиш музлатини 10-12 кун тезлаштириш ва шу билан бирга гектар бошига ҳосилдорли-ни 2-3 центнер ошириш имкони-ни беради. Бизнинг шароитимиз-да 10-12 кун эрта экиб бў-лиш эса йилнинг пиланинг 10-12 процентини миқдориди пахта э-ки-ма-хир. Биз ана шу таъриқсини қабул қилмоғимиз ҳамма рес-публикада пахтачилар учун аф-заллиқ эга бўлган агротехника усули сифатида тасвир ағмоғимиз керак.

Визда ўқитлардан фойдаланиш соҳасида ҳам ҳали тегишли тар-тиб ўрнатилган эмас. Биз 1962 йилда ҳар гектар ерга 180 кило-грамм азотли ва фосфорли ўғит солишим, бўғиниқ ўғитлардан кенг фойдаланишим, шўнингдек профес-сор Д. Гусейнов тақлиф этган ва неғддан олиналган молдани бутун майдондаги гузага солишим ўз-олиминиқ вазиға қилиб қўйдик. Ўғитларнинг ўқитишга ёрдам берувчи ана шу молда биз йил мамлаката-ни бир қанча республика ва об-ластларда таъриқча тарқатилма-қилиниб қўрилди. Олинган маъ-лумотларга қўра, бу молда ҳамма жўрларига яқиний баҳо олмақда.

1962 йилда биз 130 минг гек-тар ерга қаварта-улаб чигит экишим, шу қўлдан 20 минг гектар ерга анжик миқдорда чигит экиганим, селлажлар билан чигит экишни мўлжалламоқдамиз. Ўза-рини жасаллар билан яғнашқин орқали қаварта қосил қилишга йўл қўйилмади. Чўки буниқда усулда гува илаларни зарарлан-ди ва илалар сўйрак бўлиб қо-лади, уруғлик чигит орқига сар-фларини ҳақилда таъриқмаса ҳам бў-лади.

Етти йилдининг ўтган йиллари мобайнида кадрларимиз составида муҳим ўзгаришлар бўй берди. Район партия комитетлари сек-ретарлари, район иқрожа комис-сарларининг раислари, қолхоз раис-лари, қолхоз партия ташкилотлари-нинг секретарлари, қишлоқ хўжа-лиқ мутахассисларининг сағига қишлоқ хўжалигини биладиган ва ағалиқ ишда ўзини яхши томон-дан юрсатган илгор кадрлар ке-либ қўйилди.

Қолхозчилар ва совхоз ишчи-ларининг молдани манфаатдорли-ги принципини жорий қилиш тамо-мида самарали бўлиб чиқди. Бу принципнинг жорий қилиниши қишлоқ хўжалиқ маъсўлоти-ни етиштиришга иқобий таъсир кў-ратмоқда. Шу билан бирга биз фатал қўшқилиқ меҳнатчиларини-нинг ўз меҳнати натижасида мол-дини манфаатдор бўлиш принци-пини барча имондорлардан тегиш-фойдаланиш учун ҳали қўй ишлар қилишимиз зарур.

Ана шу таъриқлар ва ҳозир биз амалга ошираётган бошиқ айрим таъриқлар Озарбайжон пахтачи-ларини юз берия ағвалдан олиб чиқишим керак.

Биз етти йилдик пиланди қўй-дан вазиғамиз, яъни 1965 йилда мамлакатга 572-600 минг тоғна пахта бериш вазиғасини қандай бажаришмоқчимиз? Биз ана шу вази-ғани маънуд майдонлардан қосил-дорлиқини ошириш ва яғна ерлар-ни ўзлаштириш йўли билан ба-жаришни мўлжалламоқдамиз.

Боя айтиб ўтганимдек, 1960 йилда қолхозларнинг 29,3 процен-тини гектар бошига 13 центнерга, 37,6 процентини 20 центнерга ва 32,9 процентини 26 центнерга ҳо-сил олди. Биз биринчи гуруҳла-ри қолхозлар ҳосилдорлиқини гек-тар бошига 7-8 центнер, иккинчи гуруҳа қолхозларда 5 центнер ва учинчи гуруҳла 3 центнер оши-рини планлаштирмоқдамиз. Ана шунда қолхозларда маънуд қосил-дорлиқ ҳосилдорлик гектар бо-шига 20,2 центнерга қўйилди. Қол-хозларда пахта етиштириш эс-455 минг тоғнага етди. Бунга ке-лишма қилиб шўна айтиш керак:

республикада 6 минг гектар ерга маънужўри экилган эди, 1961 йилда бу экиниқ 153 минг гектар ерга экидик, шу даяр ичиди ха-ша-ки экиларининг умумий майдони эс-4140 минг гектардан 263 минг гектарга етди. Ёки 83 процент ке-гайди. Республикада бутун эки-майдонининг кегайиши эс-417 процент бўлди. Етти йил ичиди қолхозларда шўнаиқ озуқаларини-нинг ҳосили 5,8 баравар, кеңче-рат озуқалар миқдори эс-4 қариб 3 баравар кўпайди.

Никита Сергеевич Хрущев пар-тия XXII съезиди гектар бошига 50 центнер маънужўри доғи-лиқ вазиғасини қўйди. Рес-публикадаги айрим районлар шўна-й миқдорда ҳосил етиштиришга эришилди. Масалан, Белокан районининг маънужўрикорлари 1006 гектар майдонининг ҳар ге-ктарида 50 центнер ҳосил элди-лар. Закалат районининг маънужў-рикорлари ҳам 1203 гектар ер-нинг ҳар гектаридан ана шўна-й миқдорда ҳосил етиштирилди. Белокан районидиқ Азизбеков номли қолхоз 90 гектар ернинг ҳар гектаридиқ 62 центнер дон, 380 гектар майдонининг ҳар ге-ктарида эс-41350 центнер қўшқон ҳосили элди. Шу қолхознинг ўр-тоқ Чеерчиға завоеси 6 гектар майдонининг ҳар гектаридиқ 120,5 центнер маънужўри доғи элди. Шу райондаги Ленин номли қол-хозда 135 гектар майдонининг ҳар гектаридиқ 65 центнер дон олин-ди. Закалат районидиқ «Шўт» ва «Коммунизм» қолхозининг ўртоқ Зокир Юсупов бошиқ қолхоз-трактор далачилиқ бригадаси 78 гектар майдонининг ҳар гектаридиқ 1500 центнер қўшқон, 52 гектар майдонининг ҳар гектаридиқ эс-475 центнер дон ағиштириб олди. Илалы номли қолхознинг ўртоқ Адам Исмаев бригадаси 10 гектар ернинг ҳар гектаридиқ 102 цен-тер дон ва 23 гектар ернинг ҳар гектаридиқ 1091 центнер қўшқон олди. Бирок ағсуеки, бундай на-тижаларга айрим район ва қолхоз-ларгагина эришилди, умуман рес-публикада маънужўридан кам ҳосил олтимоқда.

Агар республика бўйича ўрта ҳисобда гектар бошига 300 цен-тер қўшқон ва думул сўта ҳо-сил олсам, биргина шўнинг ҳисоби-га қўшқон миқдорини иқни яғим миллион тоғна қўпайтира оламиз. Келажикда бизда гектар бошига ўрта ҳисобда 400-450 центнер маънужўри қўшқонли олиш им-конияти бор.

Ангиза экиш маънужўри етиштиришни қўпайтиришнинг му-ҳим резервидир. Сув қўпқан ва ерларнинг мелiorатив ҳолати ях-шилган сайин республикада ан-дига экиладиган маънужўри майдонлари 100 минг гектарга ет-казилиши мумкин.

Ўртоқ Н. С. Хрущев яқин йил-лар ичиди ҳар 100 гектар экиш-га ҳисобига 75 центнер ва қи-лоқ хўжалиқга яғнашқин бошиқ ерларнинг ҳар 100 гектари ҳисоби-га 16 центнер гўшт етиштириш вазиғасини қўйди. Бунинг маъ-носи шўки, бизнинг республика-ниқ 139 минг тоғна гўшт етиш-тирмоғи керак. Беш йил ичиди экинзорлар 200 минг гектар ке-гайишини ҳисобга олсам, биз 150 минг тоғна гўшт етиштиришимиз керак бўлади. 1960 йилда рес-публика қолхоз ва совхозлари 41.600 тоғна иқи қишлоқ хўжалиқидиқ барча ерларнинг ҳар 100 гектари ҳисобига 11 центнер гўшт етиш-тирилди. Ўртоқ Н. С. Хрущев кўрсатмалари асосида олдиндан ҳисоб қилиб кўрсак, шу нараса маънуд бўлдики, бизнинг шаро-итимизда гўшт етиштириш 150 минг тоғнага етказиб вазиғаси муваффақиятли ҳал этилиши мум-кин.

Ўртоқлар! Озарбайжоннинг ко-ммунистлари ва барча меҳнатчилар ленинчи партияимизнинг тари-хий XXII съезиди қўйган вазиға-ларини шараф билан бажариш учун ҳамма куч-қувватларини сарфла-дилар, деб Совет Иттифоқи Ко-ммунист партияси Марказий Ко-митетия ва шаҳсан ўртоқ Никита Сергеевич Хрущевия ишонтирла-ри рўхсат бергайсиз. (Қарсаклар).

Республикада беш ва етти дала-ли алмашлаб экиш системаси жи-орий қилинди. Беш далали система сув билан таъминланмаган район-лар учун мўлжалланмоқда. Бун-дай районларимизда эс-4 таъминла-100 минг гектарга чигит экилади. Ана шу сҳема асосида 60 процент ери пахта, 40 процент ери беда эғаллади. Олти далали сҳемада 4 далага, яъни 67 процент ерга чигит экилади, битта далали беда ва охирги далали маънужўри эғаллади. Тақлиф қилинган ал-машлаб экиш сҳемаларида беда нисбатан кўп бўлишининг сабаби шўки, бу экиниқда июль-август ойидаги режимга, яъни сувнинг ҳаммаси қўзғани сугоришга бе-риладиган вақтдаги шароитга бардош бера олади.

Авалл кўни «Политотдел» қол-хозига борган вақтимизда ўзбек ўртоқларимизнинг оқуғчорини мақтлаб айтган сўзларини эшитдик. Оқуғчорининг ҳосилини шў экиниқ, у шўрхон ерларда ҳам яхши битар экан. Биз оқуғчорни етиштириш таъриқсига эга эмасмиқ, лекин шўрхон ерларимизда кўп бўлганиниқ учун биз шў экиниқ етиштириш таъриқча қилиб қўрамиз.

Ўртоқ Н. С. Хрущев бар неча бор таъкидлаб айтганидек, чорва-чилликни ривожлантирмоқ учун ес-хашак базасини мустаҳкамлаш ағ-авало маънужўри етиштириш қўпайтириш керак. 1953 йилда

КЕЧА А. НАВОЙИ НОМЛИ ТЕАТРДА

(Боши биринчи бетда)

Совет Ўзбекистон меҳнатчил-лари номидан, кенгашининг бирча қатнашчилари номидан ағна Никита Сергеевичимиз чиги қўй-илган қишқини таъриқлашга, унга узок йиллар бағлиқ умр тилашга унинг Совет Иттифоқи халқлари ва бутун прогрессив инсонлиқ бахт-саодати, коммунизм ганаана-си йўлидаги жуда катта, қинакам, улкан қратувчилиқ фаолиятида яғна ағнобий галабалар қиларга рўхсат бергайсиз. (Қарсаклар).

Ўртоқ Н. С. Хрущевнинг рес-публикаимизга келиши Ўзбекистон ишчилари, қолхозчилари, илалар-ниқ, барча меҳнатчиларининг си-ёсий ва меҳнат гайратини нийҳат да ошириб юборди. Никита Сер-геевичиқ рўхсат бергайсиз.

Республика экономикаси ва ма-данийтини янада қучли сўратла-ри ривожлантириш йўлида бераётган жуда катта ёрдамлари учун кў-сийин кўрсатилган таъриқларича ва ағтибдорлар учун Ўзбекис-тон меҳнатчилари КПСС ленин-чи Марказий Комитетидан, жо-нажон Совет ҳукуматидан, шаҳсан Сиздан ағна Никита Сергеевич, беғиқол миннатдорлар.

Ўртоқ Рашидов кенгаш ишда қатнашаётган қардош республика-ларнинг вакиллари Ўзбекистон партия ташкилоти, республика-нинг барча меҳнатчилари иқни-дан самийиқ таъриқлайди.

Кенгаш қатнашчилари ўртоқ Н. С. Хрущев бошиқ Совет Иттифоқи Коммунист партияси ленинчи Марказий Комитетининг Президиумини кенгашнинг фахрий президиумига баланд рух билан сўзлайдилар.

Кенгашнинг кўн тартибига бир масала — Ўрта Осм республика-ларидиқ, Озарбайжонда ва Қозоғис-тоннинг жанубий областларидиқ пахта, гўшт, сут ва бошиқ қишлоқ хўжалиқ маъсўлотиари етиш-тириш қўпайтириш чоралари гўр-иқсидиқ масала кириглади.

Кечқурун кенгаш қатнашчилари учун Ўзбекистон санъат усталари иштироки билан катта концерт қўйиб берилди. Концертда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Со-ветининг Раиси Н. С. Хрущев ҳо-зир бўлди. (ЎТАТ).

ПОПЛИКЛАР РАПОРТ БЕРДИ

ФАРҒОНА. («Қизил Ўзбеки-стон» муҳбири). КПСС XXII съез-ди қарорларидан рўхланиган Поп районининг қишлоқ хўжалиқ ме-хнатчилари қадри Н. С. Хруш-чев Ўзбекистонга меҳмон бўлиб турган шу тарихий кўнларда пахта таъйирлаш пилани бажариш билан далада. Далада 30 минг тоғнага йилги сифатли «оқ олтин» топи-рилди. Район бўйича гектаридан 27 центнердан ҳосил кўтирилди.

Пахтани қўлаб машинада те-риш ва қоп-қанорсида ташиш «оқ олтин» танларини анча қамай-тириш имкониини беради.

Ленин номли қолхознинг Ўзе-бекистон ССР Олий Совети депу-тати Умринис Хайитова, шўнингдек

Деҳқон Орипов ўртоқлар бошиқ қишлоқларидиқ гектаридан 60 цен-тердан ҳосил олинди.

Ленин номли қолхозлар мамлаката «оқ олтин» етказиб бериш юзаси-дан берилган топириқларини му-дта билан илгари бажариш билан дала, келгуси йил мўл ҳосили учун мустаҳкам замин яратиш учун қурашни қизитиб юборди-лар.

Районда гўшт, сут, туҳум ва шўр сотиш плаилари, мамлакатта мўл-қўл пилла етказиб бериш юзасидан олтинган социалистик маъбурият ҳам бажарилиди. Чорва моллар учун мустаҳкам озуқа ба-тиси ағушда келтирилди.

Ўзбекистон ССР областларида пахта таъйирлашнинг, ҳосили қоп-қанорсида ташишини бориши тўғрисида 1961 йил 15 ноябрга бугун

МАЪЛУМОТ
(Пахта таъйирлаш — плаги нисбатан, машина терими ва ҳосили қоп-қанорсида ташиш — маъбуриятга нис-батан процент ҳисобида)

Пахта таъйирлаш

Областлар

Вир қушқ

Маъсум боғилан бер

Машина терими

Пахта таъйирлаш

Вир қушқ

Маъсум боғилан бер

Машина терими

Пахта таъйирлаш

Вир қушқ

Маъсум боғилан бер

Машина терими

Пахта таъйирлаш

Вир қушқ

Маъсум боғилан бер

Машина терими

Пахта таъйирлаш

Вир қушқ

Маъсум боғилан бер

Машина терими

Пахта таъйирлаш

Вир қушқ

Маъсум боғилан бер

Машина терими

Пахта таъйирлаш

Вир қушқ

Маъсум боғилан бер

Машина терими

Пахта таъйирлаш

Вир қушқ

Маъсум боғилан бер

Машина терими

Пахта таъйирлаш

Вир қушқ

Маъсум боғилан бер

Машина терими

Пахта таъйирлаш

Вир қушқ

Маъсум боғилан бер

Машина терими

Пахта таъйирлаш

Вир қушқ

Маъсум боғилан бер

Машина терими

Пахта таъйирлаш

Вир қушқ

Маъсум боғилан бер

Машина терими

Пахта таъйирлаш

Вир қушқ

Маъсум боғилан бер

Машина терими

Пахта таъйирлаш

Вир қушқ

Маъсум боғилан бер

Машина терими

Пахта таъйирлаш

Вир қушқ

Маъсум боғилан бер

Машина терими

Пахта таъйирлаш

Вир қушқ

Маъсум боғилан бер

Машина терими

Пахта таъйирлаш

Вир қушқ

Маъсум боғилан бер

Машина терими

Пахта таъйирлаш